

BLOGI

Rahaa, virtuaalirahaa ja vaihtokauppaa

26.4.2013 • BLOGI • PÄIVI HEIKKINEN

Käärinliinoissa ei ole taskuja, eikä rahaa voi syödä - vanhat sananlaskut tiesivät, mistä rahassa on kyse. Tämän päivän maailmassa asia tuntuu joskus unohtuvan, ja raha on saanut itseisarvon.

Rahan perustehtävänä yhteiskunnassa on toimia arvon mittana, säilyttäjänä ja vaihdannan välineenä. Raha on se yhteinen mittari, jonka avulla voimme verrata erilaisten hyödykkeiden arvoja. Työpanoksemme arvo mitataan rahassa, samoin ruisleivän ja polkupyörän. Kun saan työpanoksestani korvauksen rahana enkä ruisleipänä, voin itse valita, mihin työpanokseni arvon käytän. Ja jos en halua käyttää sitä heti, se säilyy rahan muodossa pankkitilillä tai patjan alla.

Raha tekee tehtävänsä vain niin kauan, kun valtaosa ihmisistä hyväksyy sen. Siksi laillisesta maksuvälineestä säädetään laissa, ja sen arvon vartiointi, hintavakaus, on annettu keskuspankin tehtäväksi. Keskuspankin tehtäväksi on myös annettu maksujärjestelmien luotettavasta toiminnasta, turvallisuudesta ja tehokkuudesta huolehtiminen. Jotta jokainen meistä voi luottaa siihen, että meidän tekemämme maksut menevät perille oikeille tahoille, täysimääräisinä ja sovitussa ajassa, maksupalveluiden tarjoaminen on säädetty luvanvaraiseksi. Maksupalveluita suurelle yleisölle voi tarjota vain luottolaitos (pankki) tai maksulaitos. Toimiluvan maksulaitoksille myöntää Finanssivalvonta.

Ihmisten on toki mahdollista sopia myös muista tavoista hoitaa keskinäisiä asioitaan. Meille on syntynyt aikapankkeja, joissa niihin kuuluvat henkilöt vaihtavat keskenään työsuorituksia, vaikkapa hiustenleikkuun lastenhoitoon. Voimme ladata sirukortille rahaa ylioppilaslahjaksi kummilapsellemme. Internetissä voimme ostaa virtuaalivaluuttoja, Linden dollareita tai Bitcoineja, joita käyttämällä voimme tehostaa menestystämme virtuaalipelissä tai vaihtaa digitaalisia palveluita samaan käyttäjäryhmään kuuluvien kanssa. Tyypillisesti tällaisia muuta kuin laillista maksuvälinettä käyttäviä

maksujärjestelmiä käyttävät suhteellisen pienet käyttäjäryhmät ja ne hyväksytään vain joko suljetussa käyttöympäristössä tai hyvin rajatussa määrässä kauppapaikkoja. Hyvä näin, sillä tällaisten maksujärjestelmien toimintaperiaatteita ei ole tarkastettu, eikä niiden toimintaa valvota. Niiden käyttöä voisi verrata siihen, että uskoo lompakkonsa maksujärjestelmän ylläpitäjän haltuun: kuinka ison osan varoistasi haluat siinä lompakossa pitää? Miten hyvin tunnet yhtiön tai yhteisön, jonka palvelua käytät? Miten paljon haluat siihen luottaa?

Kun elämme vaihdantataloudessa, tarvitsemme yksiselitteisen maksuvälineen ja luotettavat maksujärjestelmät. Käytetyn maksuvälineen muoto ei ole oleellinen vaan se, miten hyvin se täyttää tehtävänsä arvon mittana, säilyttäjänä ja vaihdannan välineenä. Parhaiten tämän tehtävän täyttää yhteisesti sovittu ja valvottu laillinen maksuväline, joka Suomessa on euro.

Raha on siis hyvä renki, mutta huono isäntä. Keskuspankin yksi tehtävä on huolehtia, että renki tekee tehtävänsä moitteetta.

KIRJOITTAJA

Paivi Heikkinen on rahoitusmarkkina- ja tilasto-osaston yleisvalvontatoimiston päällikkö.

[Paivi.Heikkinen \(at\) bof.fi](mailto:Paivi.Heikkinen@bof.fi)

AVAINSANAT:

- [Raha](#)
- [Vakaus](#)